Др. ОСТАП ГРИЦАЙ

КАТАЛЬОГ

Видавництва: „Чайка“

1921 1923

КИЇВ · ВІДЕНЬ · ЛЬВІВ
ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Слово від Видавництва.

Видавництво „Чайка“ поставило собі завданням, з одної сторони видавати кращі твори сучасних українських письменників, з другої ж — і то головно! — видаванням добрих українських перекладів визначних оповіданих і драматичних творів з европейських літератур, дібраних фаховими знавцями й попереджених поясняючими, літературно-критичними передмовами, задовольнити вищі домагання українського громадянства що-до лєктури й літературної освіти. Зазнайомлення рідного громадянства із світовою літературною творчістю не лишиться без впливу на витворення літературного інтересу й вироблення замилування до красного письменства серед найширших кол нашого громадянства. Такими міркуваннями керувалися основники видавництва „Чайка“, ставлячи головним завданням видавництва видавання „Бібліотеки світових клясиків“.

Поширення знання найкращих романів, новель та драм світового письменства — це одно з найважніших завдань видавництва „Чайки“.

Редакція „Бібліотеки світових клясиків“ даватиме переклади визначніших творів світової літератури, у першу чергу французької, англійської, німецької, італійської і скандинавських літератур від XVII. ст., друкуючи кілька найвизначніших і найбільш характеристичних творів важніших авторів; — на всякий спосіб не залишатиме уваги таких письменників, що мали вплив на дальший розвиток світового письменства і що їх твори витичували нові напрямки, лягли в основу нових літературних течій.

Маючи це все перед очима, видавництво не жалуватиме ні коштів ні труду, щоб відповісти цьому завданню, яке ставлять до видавництва вимоги сучасної культури.

Видавництво „Чайка“.

Досі появилися ось такі твори:

I. Українські автори.

А. Крушельницький: „Змагання“. Повість. 8⁰, 415 + (1) ст. Ціна 46.800 а. кор., 70 цент.

„Змагання“ — це друга частина з більшого романового циклю нашого автора на овиді галицького життя у воєнній і повоєнній добі. Вступом до цього циклю були авторові повісти: „Як промовить земля“ і „Як пригорне земля“. Перша з них як з ідейного так і з артистичного боку була повна яскравих промахів. Зате ж друга вводить нас уже доволі цікаво в розгар громадянських відносин, витворених у нас війною, — а саме в боротьбу молодого дідича-ідеаліста (Заячківського) з мужиками, які надихалися на російських фронтах духом більшовизму. Правда, як цілість, розбуджує і ця повість критичні сумніви, особливо ж подобою головного героя Заячківського, який і як психольоґічний тип і як майбутній репрезентант основного світогляду нашого роману не поставлений автором відразу рішучо й однозначно (мабуть зза хибного заложення в першій частині). Ще найбільше переконуючо змальований тут психольоґічний підклад мужицької боротьби за землю. А повість „Змагання“ розгортає перед нами дальші картини тої боротьби за землю. Але сила слова й малюнку нашого автора росте від сторінки до сторінки. Ця друга частина і з ідейного і з чисто артистичного боку виявляє значний поступ, — означує взагалі в цілій творчости Антона Крушельницького замітну ступінь розвитку. Автор, правда, вже в повісти „Як пригорне земля“ створив де-кілька сцен, які, ради їх артистичного рівня, можна б порівнювати з кращими картинами в повісти Кобилянської „Земля“: як ось Заячківський раює полем, промінням і природою, як мужики нараджуються, як старий Петро почуває і думає і кілька инших. Але коли тут час до часу зайвий

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

ретардивний момент надто ускладнює хід подій (Левко) — особливо ж при кінці — а індивідуальність головного героя, Заячківського, засильно залежна від чисто зовнішніх чинників, то повість „Змагання“ виявляє вже краще чергування головних, рішаючих моментів та гострішу релєфність головних героїв і їх однодумців.

Передовсім маємо тут таке багатство що-найздоровіших і найвлучніших думок про найглибші питання нашого громадянського життя, що з цього погляду можна з нашого воєнного прозо-епічного письменства рівняти з цею повістю А. Крушельницького мало. Особливо ж усе те, що наш автор каже про другого головного героя своєї повісти, посла Лисовського, це просто вражаюча спроба артистичної синтези одної з найбільше типових (відємних) духовостей в історії нашої новітньої національної творчости. І, як, така одна з дуже нечисленних епічних подоб у нашій найновішій повісти, яким треба признати репрезентативне значіння (чого про подобу Заячківського сказати ніяк не дасться). Хто з наших людей хоче порозуміти гаразд, у чому траґедія безталанного проводу де-яких керманичів національної роботи в Галичині останньої доби, в чому його гріхи і злочини, в чому його невідповідальна, майже ніким непомічувана провина, — той нехай візьме до рук цю повість Крушельницького і нехай читає раз, другий і третій усе те, що наш автор каже тут про вдачу і вчинки пана посла Лисовського. В цій подобі є глибінь національного траґізму і будучий історик культури нашого часу на схилі XIX. ст. не сміє її поминути, бо це вже не простий собі малюнок, але вповні здраматизований живучий тип.

Але не тільки зза цеї подоби аристократичного демократа чи там демократичного аристократа-посла варта і треба читати цю гарну книгу Крушельницького, від найкращих сторінок якої так і бє на читача жаром крови нйаглибшого серця, найглибшого сумління народу. Хоч тут і там ще стрічається надто розтягнені, чисто рефлєксійні моменти — ось хоч би зараз з початку!, — хоч нема тут ніякої чисто романової дії, хоч розмови вкупі з рефлєксійними й резонуючими партіями в колі головних моментів заповняють трохи не $^3/_4$ части цілої книжки — зза чого ще багато а-епіч-

ної хиткости! — то все таки оконечне враження цього твору Крушельницького додатнє. Картина розмови Заячківського з дружиною про те, чого не добачуємо в житті, картина тихого ставу вночі, перші яви Лисовського і його характеристика, сцена охочої праці мужиків на полі Заячківського — з красивою подобою бадьорої Ганни! — візія народнього суду над злими провідниками, сцена творчої праці кооперативних урядовців та сцена між Василем і Лисовським на подвіррі Народнього Дому, картина зборів членів Повітової Кооперативи, плавба урядової комісії Дністром — це все вартісні малюнки культурно-історичного значіння і престіжу, ніяка побутовщина, тільки доволі артистичний символ народньої долі в переломовий час нашого національного життя. А притім все і всюди відгуки позитивного, животворного світогляду героя, його радісне „Evviva la vita“, яке при кінці нашої повісти гомонить замітно піднеслими, ніби орґановими, акордами пориваючого гимну хвали життю. Ще раз: це цінна книжка.

А. Крушельницький: „Дужим помахом крил“.

Роман. Перший том. 8⁰, І. частина 212 сторін. Ціна 23.400 а. кор., 35 цент. II. частина 192 сторін. Ціна 23.400 а. кор., 35 цент.

Другий том. 8⁰, І. частина 248 сторін. Ціна 27.000 а. кор., 40 цент. II. частина 252 сторін. Ціна 27.000 а. кор., 40 цент.

Ці два томи третьої части воєнного романового циклю А. Крушельницького — це поки-що одинокий у нас письменницький памятник наших визвольних боїв у Галичині 1918 р. в ширших розмірах. Його наголовок — „Дужим помахом крил“ — це не пуста фраза. Бо цей памятник поставлений автором з таким пієтизмом для національних зусиль, їх героїв та їх окрівавлених могил, з таким захопленням святою національною справою, словом, — таким дужим помахом крил громадянського духа й поетичної уяви, що треба цьому романові Крушельницького признати значіння історичного документу. Читач так і почуває, як в автора

разом з величю і труднощами його артистичного завдання росте спромога поетичного вислову й малюнку. Коли в повісти „Змагання“ подибується ще тут і там місця де-що публіцистичного характеру, мало сконцентровану розливність форми та думок, то роман „Дужим помахом крил“ намагається розкривати перед нами скрізь гостро обрисовані картини подій, руху та переживаного, не тільки говореного життя. Правда, — великий ряд дієвих осіб, що їх автор виводить на овид нашого роману, не виявляє скрізь твердої руки безумовно доцільного проводу автора Де-які особи з першин частин, — як ось Левко — губляться зовсім. Сам головний герой цілого романового циклю — Заячківський — в романі „Дужим помахом крил“ не грає тої ролі, яка властиво личила б йому відповідно до його престіжу в повісти „Змагання“. Є теж де-кілька инших осіб, які в коло подій нашого роману попадають принагідно, або не виявляють тривкіших, оригінальних обрисів. Так само цілість подій не виявляє скрізь простолінійної перспективи, тільки — тут і там — зиґзаґи принагідних епізодів та питомих авторові ретардивних моментів. Але ці, чисто артистичні недостачі, — легко зрозумілі з огляду на великі розміри придуманого малюнку! — все таки не всилі нарушити вищої гармонійности в ціловиді нашого роману, сотвореної автором силою могутнього внутрішнього пережиття. Як гасло визвольного бою падає в тихі містечка й села, як воно рвучим вогнем обхоплює жаждущі душі ідеалістів, мрійників волі та горіючі серця молоді, як ця революційно-боєва стихія кипить і шаліє що-раз дужчими хвилями — це все малює Крушельницький з глибоким відчуттям, яке згодом стає пережиттям читача. Що в середовищі львівських боїв автор відтворює подобу пок. Дмитра Вітовського, це власне надає романові значіння історичного, тим більше, що й инші герої тих наших колишніх боїв за Львів, згуртовані довкола Вітовського, відтворені на історичній основі. Малюнки цих індивідуальностей з чисто психольоґічного боку вимагали б може більше диференціяції — особливо в напрямі від світла до тіней — таксамо як картини членів державного секретаріяту та їх ролі проти провідників військових потрібували б мабуть тут і там тонших психольоґічних рисів. Але може саме такі, нештудерні,

прості своєю дійсною правдою малюнки зберігають суть історичної дійсности найкраще! І те годиться тут підчеркнути. Зрештою увесь той спосіб, яким Крушельницький зображує нашу останню боротьбу за Львів та наш оконечний відступ, свідчить про таку точність, сумлінність та фактичний труд автора при збиранні, розсліджуванні та уґрупуванні історичних матеріялів, що приходиться тут иноді думати про документальність малюнків Золя. Здалося б, правда, більше уподоблювання й менше описування, иноді ж простого реферування, але може не можна забувати, що це в нас перша спроба великого твору на тлі 1918 р. Не так документально, зате ж більше погідно-поетично виходять у нашім романі малюнки провінціональної молоді та її захоплення визвольною боротьбою. Це може наймиліші картинки тут, повні справді молодечого ідеалізму й ентузіязму, кинені на папір та вирисовані автором тремтячою із зворушення і тому трохи хиткою рукою, — особливо в подобах Зосі, Летивітра, Ромка і Юрка — але з таким, сказати б, батьківським теплом поета, що хочеться читачеві до цих його Летивітрів все наново вертати. І так само гарно змальована постать о. Сріблярчука. Як провінційні молоді ґімназисти складають присягу, як вони раюють першим крісом, як уперше машерують та уперше співають зажуреній Україні, що її розвеселять, — це все намальоване у Крушельницького кохаючою рукою поета і громадянина, свідомого провідника і друга цеї молоді. Таким самим теплим почуванням є овіяні й гарні картини з життя української казарми — ось нпр. після наступу на цитаделю! — та українського фронту. Менше героїчно виявляється за те все те, що тут не є військовим фронтом і військовою боротьбою, але і в тім напрямі видержує Крушельницький лінію глибшого суспільного малюнку (нарід і наша війна, Лисовський і Заячківський як воєнні діячі).

Словом — це твір, сотворений автором попри всі недостачі дужим, животворним помахом власної душі і глибоко відчутої душі та траґедії українського народу Галичини. Цим твором — подібно як і повістю „Змагання“ — Крушельницький доказав, що від колишніх своїх промахів у стилі „Як промовить земля“ — він нині дуже далеко. Що він постійно розвивається і що

можна від нього надіятися ще кращого. З обговореними тут романами став Крушельницький у ряді найповажніших представників нашої повоєнної романової творчости.

А. Крушельницький: „Орли“. Комедія в чотирьох діях. Друге видання. 8⁰, 266 + (2) ст. Ціна 28.800 а. кор., 45 цент.

Цей твір — це спроба комедії вищого типу. Ціловид виведених тут автором сцен з громадянського життя на галицькій Україні передвоєнної доби — доволі траґічний. Це, сказати б, гостро сатиричний підсумок темних сторін даного національного середовища: соромного еґоїзму, опортунізму, безхарактерности та принагідної подлости нетямущих т. зв. провідників і такої ж безпросвітньої безхарактерности серед широких мас у народі. Значить, артистичний ідеал нашої комедії — це castigando dicere verum. „Те, що я бачив і в Галичині — пише автор у передмові — і далеко поза межами моєї Галичини на великій Україні, наказує мені поставити перед очі своїм землякам поки-що наше галицьке дзеркало, в яке нехай приглядаються ті, хто будував, будує й стане ще заходитися коло державного будування України“. Завдання, без сумніву, цікаве і з огляду на теперішній момент у нашій історії — двічі важне. Може тому вже Іван Франко в колишній своїй оцінці цеї комедії — написаної ще в р. р. 1905/906, — висловив побажання, щоб вона могла явитися на сцені. Автор резиґнує скрізь із дешевеньких жартів наших традиційних сценічних видовищ з їх пяними мужиками й гопаками. Зате ж він з глибин щирого громадянського почування розгортає перед нами в рамах одної провінційної виборчої акції ориґінальні картини політичного двобою між двома провінційними кандидатами чи там їх партіями (др. Роговський і о. Карпович). Круг життєвих дій, обхоплений цими картинами, досить широкий, — малюнки чисто громадянського характеру чергуються з малюнками із життя родинного, доповняють їх та збагачують подобами нових дієвих лиць. Критичний читач не може, правда, не висловити думки, що картина громадянського життя, розмальована тут Крушельницьким, хоч місцями дуже вдатна, то в ці-

лости все таки надто односторонна. Крушельницький був би сотворив комедійний архитвір, коли б проти політичних газардерів у стилі Роговського й Карповича та їх соромної боротьби стояла ще ґрупа свідомих, справді творчих діячів, які кінчили б комедію все таки перемогою громадянської самосвідомости. Тоді такі соціяльні страхіття тут, як таємниці адвокатської канцелярії дра Роговського або парохіяльного уряду о. Карповича, стояли б на твердішій основі, їх внутрішня темінь зарисовувалася б на яснім тлі краще, словом — подоби автора зискали б на правді й конечности своєї появи. В тім безпросвітнім хаосі одначе, що його розмалював автор, безліч відємних рисів вражає вкінці тут і там не як сатира, тільки як карикатура, — і в цім слаба сторона нашої комедії. Цей рис карикатурности зазначується іменно в подобі о. Карповича, хоч своєю концепцією це може найвидатніша з усіх тут виведених осіб і мала б усі шанси стати репрезентативним типом у подуманім автором напрямі, коли б малюнок його в цілости не був такий односторонний. А подобі Роговського — і таких типів як Брехер або Лобода — недостає окремішности яркіших індивідуальних рисів, теж особливо тому, що бачиться тут майже виключно риси відємні. З чисто сценічного боку зазначується відємно ця обставина, що комедія стоїть здебільшого діяльоґами й розмовами, — иноді цілими сторінками! — а не живою акцією, на яку складалося б певне, точно означене число яв, виведених з льоґічною конечністю по строго доцільному пляні цілости. Та при виставі цеї штуки не трудно було б при допомозі доброї режисерії де-що зредукувати довші діяльоґи в користь енерґійнішого сконцентрування чисто сценічних картин, яких у комедії Крушельницького немало і яким неможна відмовити сильного драматичного нерву (ось як просто знаменита сцена із слюсарем у канцелярії о. Карповича). Цей твір нашого письменника на всякий випадок цікавий і гідний уваги ширших кол наших читачів, особливо ж ізза щирости свого громадянського духа. І може можна тому висловити думку, що шановний автор помиляється, коли каже в передмові до цеї комедії, що як досі, крім Івана Франка, ніхто не звернув на неї уваги, так і далі громадянство відвертатиметься самовпевнено від картин, виведених у ній. Адже вже як

спроба комедії вищого типу заслугує цей твір А. Крушельницького вповні на це, щоб зазнайомився з ним кожний, хто цікавиться новостями нашого письменства, особливо ж в области української драми.

А. Крушельницький: „Трівога“. Драма в трьох діях. Друге, змінене видання. 8⁰, 132 сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

У своїм першім виданні належала ця драма до слабших творів нашого автора. Траґізм грішної любови між Оленою Верховою і її таємним полюбовником Щербатим змалював Крушельницький спершу більш яскравими ніж артистичними барвами, болючий хаос еротичного шаліття брав верх над передуховленою траґедією справді великого почування. В цім другім виданні одначе бачимо де-які зміни, які доволі додатно зазначуються в ціловиді нашої драми: подих важкого еротизму злагоджений автором тим, що він характери обох головних героїв (Олени й Щербатого) виблагороднює глибшими, етичними моментами; дикція являється тут більш зрівноважена, характеристика спокійніша, хоч усе ще без тої безумовно переконуючої сили, яка є признакою справді драматичних подоб. Все ж таки дасться сказати, що в історії нашої модерної драми цей твір Крушельницького збереже свою вартість як причинок до розвитку нашої драматичної творчости останньої доби.

А. Хомик: „Всесильний доляр“. Оповідання. З передмовою М. Шаповала. 8⁰, 188 сторін. Ціна 19.800 а. кор., 30 цент.

Видання оцеї, одинокої у своїм роді письменницької спадщини незабутнього покійника, це зі сторони видавництва „Чайка“ акт пієтизму, вповні своєї цілі достойний. Адже А. Хомик був свого часу великою письменницькою надією, гостро обрисованою індивідуальністю як письменник і людина. Вистане тільки перечитати зібрані в цім, на жаль, невеличкім томику фантазії, життєві картини та думки на соціял-революційнім овиді, що їх колись в останній хвилі кинув на

папір той вільнодумець, то побачиться, скільки таланту, бистроумности, витонченої духовости та характеру в найглибшім значінні цього слова зійшло з пок. Хомиком у передвчасну могилу. Український письменницький світ повинен привітати появу цього, виготовленого видавництвом „Чайка“ збірного видання письменницької спадщини А. Хомика з як найбільшим заінтересуванням.

С. Черкасенко (П. Стах): **„Про що тирса шелестіла“.** Траґедія. 8⁰, 170 + (2) сторін. Ціна 18.000 а. кор., 30 цент.

В Черкасенкові треба нині добачувати одного із серіозніших представників придніпрянської поетичної творчости України. Вистане ось перечитати тільки його траґедію на овиді запорожської бувальщини „Про що тирса шелестіла“, то побачиться, що талант Черкасенка видатно розвивається і навіть в области драми дає спроби значної вартости. Те годиться підкреслити тому, що поки-що навіть наші найкращі ліричні таланти наперекір своїм зусиллям не змогли створити справді монументального драматичного твору. Хто з нас не знає драматичних спроб О. Олеся, Л. Українки, або В. Пачовського? Всі вони повні цінних подробиць, усі вони означують менше або більше ступінь вищого розвитку в історії нашої драми, але твору переломового значіння між ними немає. Не є таким твором і Черкасенкове „Про що тирса шелестіла“. Та про те ця траґедія має в собі стільки поетичних цінностей — у першу чергу ліричного, а тут і там і строго драматичного характеру, — що треба її в области нашої драми уважати чи малим здобутком. Форма цеї драми виявляє доволі щасливе обєднання старого клясичного стилю ямбової траґедії з одної, а героїчно-ліричного стилю наших історичних дум з другої сторони і це є чи не найціннішою її прикметою. Особливо ж де-які ліричні партії в нашій драмі — прегарні, майже скрізь без порівняння вдатніші, ніж нпр. ліричні партії у драмі „Лісова пісня“ Українки. Так само дуже цінна в нашій драмі характеристика. Вона ніде не оперує шабльонами, добирає здебільшого нових, енерґійних, питомо

національних рисів і витворює тому ряд справді живих, як з історичного так і з загально-людського погляду цікавих людей (Сірко, Ґедз). Характери дужі, суворі й невблагані вдаються при тім Черкасенкові багато краще, ніж духовости ніжні й ідеальні, і може тому сцена козацької наради та чудова сцена писання листу до султана — це картини повні такої природної і жагучої драматичної стихії, що треба їх причислити до найкращого, що створила наша новітня драма. Зате ж багато слабше представляється чисто ідейний бік нашої траґедії. Хоч той світогляд, на якім спирається духовість головного героя (Сірка), в засаді знаменито поставлений і саме на овиді Старого Запоріжжя симпатично новий, то преці його ідейні лінії не закріплені як треба, зза чого внутрішний овид нашої траґедії не має абсолютної переваги над її чисто сценічними видовищами. Дії: Сірко — Роман та Сірко — Оксана не вяжуться із силою безумовної драматичної та ідейної послідовности з ціловидом Сіркової духовости як траґічного героя і тут на мою думку причина цього, чому цей Черкасенковий твір мимо своїх пишних артистичних цінностей — особливо ж захоплюючо гарної мови, — все ж таки вершка драматичної штуки не досягає.

(1923. Книжка, Ч. 1—5.)

С. Черкасенко (П. Стах): „Казка старого млина“. Драма. 8⁰, 138 + (2) сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

Цікаво поставлена, хоч теж не з усім послідовно переведена — провідна ідея в цій Черкасенковій драмі. Тихомирно-патріярхальному середовищеві старого млина у степу протиставить тут Черкасенко наступ безоглядних сил модерної цивілізації. Представники поступу (інжінер Ваґнер і його круг) змальовані в порівнянні з представниками середовища старого млина (Маряна і її круг) як чинник ворожий. Вони являються брутальною насилою жорстокої дійсности проти ідилічної казки степового життя, тихим плесом якого не ворушив досі розгар ніякої фабричної роботи. Ідея сама дуже гарна і є в нашій драмі цілий ряд сцен великої поетичної краси, завдяки яким ця драма — як і траґедія

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

„Про що тирса шелестіла“ — читається з неослабаючою цікавістю до самого кінця. Але значним промахом є тут те, що основний конфлікт між ідилею первісного степового життя і жорстокістю духа великоміської фабрики зведений автором кінець-кінців до чисто еротичного конфлікту (Ваґнер—Маряна), зза чого ідейна пе спектива цеї драми замітно завужується і характеристика головних осіб виходить подекуди загальнотиповою (Ваґнер—Юрко). Ще найбільше окремішню, найбільше живучу духовість виявляє Маряна, багато краща своєю справді дівочою психікою, ніж химерна Оксана у траґедії „Про що тирса шелестіла“.

(*1923. Книжка, Ч. 1—5.*)

С. Черкасенко (П. Стах): **„Твори“,** том III. (Поезії). 8⁰, 238 + (2) сторін. Ціна 27.000 а. кор., 40 цент.

Від того часу, як у нас мізерні збірки т. зв. ліричних віршів стали рік на рік творити трохи не єдиний доробок в области нашої поезії, — особливо ж в останнім десятилітті до війни, — то українська лірика завдяки всякого роду дебелим ліристам і ліроманам почала поволі сходити до рівня мертвецьких схем, шабльонів і шабльоників. Згодом єдиним сюжетом тих сльозавих рифмачів ставали весняні захоплення й осінні смутки. Єдиними бездоганними римами зліпки у стилі: „майкрай-гай-рай“, „мрії-надії“ або „мука-розпука“. І єдиною провідною думкою — добути чим скоріш слави українського Байрона або Бодлєра. Які наслідки для духового життя і розвитку суспільности їх вічне слезіння, розпачання та проклинання могло б і мусіло мати — тим ці ліристи й ліромани в нас не журяться. Проблєм вищого поетичного світогляду не істнував для них так само, як не істнував для них ні проблєм індивідуального стилю, ні проблєм індивідуальної, справді творчої форми. Краса ліричного настрою, передуховленого до останніх глибин даного почування, та проте вільного, ізвабливого мов небесний легіт — ця відвічна краса ліричної пісні — губилася в їх тяжких, пів публіцистичних, пів прозових віршомовах зовсім. Реторичне пустомельство заступало здебільшого думку, патетичні

виклики — почування, а накопичування граматичних римів — форму. Тому такими новими, животворними появами на овиді нашої передвоєнної лірики були справді ліричні, справді виспівані пісні Олеся, гимни Филянського та огнисті, мов буровій захоплюючі дзеньки незабутнього Чупринки. Й тому пильніша увага належиться ліричній творчости С. Черкасенка (П. Стаха), зразком якої перед нами видана тут його третя лірична збірка.

Книга доволі обємиста.

Вона обіймає чотирнадцять ґруп, у цілости 92 вірші — між ними ширші, драматичним ладом розмальовані картини („В низинах“ — нічна фантазія) — та більшу поему, „У бурі білій“, на яку складається 27 віршів. Та проте ця обємиста книга, мов на перекір тому, що це сама лірика — читається доволі цікаво. Правда, — надто нового світогляд поета не виявляє, як-що не уважати ідейною новістю таких вигуків, як у віршах: „Місто регочеться, кидає в гору сміхом пожеж...“ („Червоний прапор“, ст. 73.), „Я — капітал...“ (З циклю „Спрут“, ст. 145), або „Без леґенд, безглуздих мітів...“ („Наше Свято“, ст. 67).

І цілий ряд таких инших, сказати б, чисто партійних віршів. Світогляд нашого поета взагалі — найслабша сторона його артистичної духовости. Це в цілости світогляд людини, якій не достає внутрішньої волі, духового зрівноваження. Черкасенко, правда, трохи не при кожній нагоді прославляє сонце, як свого єдиного бога, як найглибше джерело своєї творчости та як свій найвищий поетичний ідеал (цикль: „Молоде Сонце“). Але цілість його духового овиду доказує, що його пісні про сонце — це здебільшого красна, — щоб не сказати фразеольоґійна — реторика, по-за якою справді соняшної, значить гармонійно-визволюючої духовости все-таки — небагато. Бодай поки-що.

Почуваємо тут усе таки, що це не спів вільного духом, тільки мрії поета важко поневоленої нації, який увесь свій світ і щастя добачує у визволенні Рідної України. І мабуть тому всі ті пісні, що присвячені визвольній боротьбі вітчини, виходять у Черкасенка здебільшого переконуючо і справді стихійно, майже скрізь багато краще, ніж його нещирі і де-що наївні декларації на тему всепролетарського єднання та обу-

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

рення (у стилі „Отче наш“ та „Селянинові“). Таких віршів, присвячених нещасній Рідній Землі, в нашій збірці доволі багато й де-які з них такі глибокі своїм почуванням, такі майстерні своїм простим і проте стихійно ліричним висловом, що варта ради них перечитати цю книжку Черкасенка раз, другий і десятий...

До тої ґрупи треба зачислити й доволі ориґінальні циклі „Весілля“ та „Мари чорного крука“, в яких почувається тут і там вплив Олеся і подекуди й Шевченка та які проте зберігають окремішність Черкасенкової дикції і лінії. І це саме можна сказати про Черкасенкові еротики, з яких де-які треба без сумніву причислити до кращих у нашій новітній ліриці (нпр. дуже гарне „На горах“ у циклі „Омани“, ст. 155). Так само визначний талант виявляє Черкасенко в малюванні природи, яка, правда, не відкриває йому так своїх найглибших красот, як Олесеві або Филянському або Чупринці, але все-таки дуже далеко тут від колишніх лірвацьких шабльонів (особливо в циклю: „Золоті пожари“). Взагалі годиться піднести, що оскільки не брати під увагу хиткости та орнаментальної поверховности червоно-пролєтарського світогляду автора — який він зрештою сам у поемі „У бурі білій“ доводить до повного абсурду... то ліричний тип, виявлений Черкасенком, має багато даних на те, щоб стати репрезентативним. Мова в нашого поета своєю чистістю гарна, почування й його вислів здебільшого стихійні, картини повні важкого, темного блиску, домінанта дикції — невмолима, закріплена в собі серйозність. І новість форми зазначується значною скількістю нових римів й елеґантною енерґією ритмів.

В цілости: Черкасенкова третя книга це — навіть попри свої силувано реторичні партії — далеко не те, що продукували передвоєнні ліричні манєристи. І віденське видавництво „Чайка“ придбало собі нову заслугу, випустивши цю збірку Черкасенка книжкою, яка своїм зовнішним видом може задоволити навіть дуже вибагливих читачів.

(„Літ. Наук. Вістник“, 1923. Книжка, VIII).

II. Бібліотека світових клясиків.

(Переклади з чужих авторів.)

В. Гюґо: „Люкреція Борджія“. Траґедія. Переклала В. О'Коннор-Вілінська. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, XVI + 94 + (2) сторін. Ціна 12.600 а. кор., 20 цент.

Як блискучий зразок драматики Віктора Гюґо — та з тим і романтичної французької драми взагалі — належить цей твір до найбільш відомих в европейськім драматичнім репертуарі. Тому переклад його являється значним збагаченням нашої перекладної літератури (в области драми), тим більше, що найглибше єство творчости В. Гюґо, — того найбільшого поета Франції XIX. ст., — в нас здебільшого невідоме. З того погляду літературно-критична передмова до нашої траґедії пробує познайомити читача ближче зі значінням нашого твору в його часі і в теперішности.

Т. Ґотіє: „Панна де Мопен“. Роман. Переклав М. Шраг. З передмовою дра Остапа Грицая. Перший том. 8⁰, XX + 262 + (2) сторін. Ціна 32.400 а. кор., 50 цент.

Другий том. 8⁰, 300 сторін. Ціна 34.200 а. кор., 50 цент.

Один з найславніших романів, що їх видало французьке письменство в добі романтизму. Він захоплює читача не тільки незвичайно інтересними подіями, повними романтичного чару, але й прегарними думками про найріжніші питання з области вселюдського життя. Ґотіє — це наче Оскар Уайльд першої половини XIX. ст., він пориває читача все наново брилянтним дощем своїх парадоксів, афоризмів та поетичних і фільософічних помислів. Переклад цього роману — це діло культурного значіння для кожного письменства.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Ч. Дікенс: „Цвіркун у запічку“. Оповідання. Переклала др. Надія Суровцова. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, XVI + 120 сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

Хоч великий англійський оповідач добре відомий у нашій перекладній літературі, то цей новий переклад одного з найгарніших оповідань Дікенса привітають українські читачі мабуть дуже радо. Наш новий переклад ріжниться від давніших перекладів „Цвіркуна в запічку“ ще й інструктивною, літературно-історичною передмовою, з якої український читач уперше дізнається про значіння й найглибше єство творчости Дікенса на овиді історичної епохи.

А. Доде: „Сафо“. Роман. Переклав В. Чорний. З передм. дра Остапа Грицая. 8⁰, 2 томи.

Обік Фльобера, Мопасана й Золя являється Альфонс Доде одним з найспосібніших романсієрів Франції у другій половині XIX. ст. В його духовости зазначується дуже видатно рис погідної доброти, люблячого співчування з немічними й упослідженими, зза чого де-які критики називають його французьким Дікенсом. Роман „Сафо“ — це один з його найбільш відомих творів. Його змістом є траґічна історія любови між молодим юнаком і старшою вже, зате ж у коханні гаразд досвідною жінкою, яка кінець кінців стає причиною духової руїни молодого героя роману. Майстерський спосіб оповідання Доде приковує увагу читача від сторінки до сторінки що-раз сильніше.

Ґ. Еберс: „Адріян і Антіной“. Роман. Переклав М. Троцький. З передмовою дра Остапа Грицая. Перший том. 8⁰, XVI + 210 сторін. Ціна 25.200 а. кор., 40 цент.
Другий том. 8⁰, 248 сторін. Ціна 27.000 а. кор., 40 цент.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Третій том. 8⁰, 256 сторін. Ціна 28.800 а. кор., 45 цент.

Романи цього німецького оповідача здобули колись европейську славу своїми принадними картинами із життя давньої давнини — особливо старинного Єгипту. Їх перекладано свого часу майже на всі европейські мови, — появився і в нас переклад його роману „Homo sum“. Роман „Адріян і Антіной“ (Цісар) належить до кращих творів нашого автора. Як головних героїв бачимо тут цісаря Адріяна і славного своєю красою Бітинійця Антіноя, причім пізнаємо ближче життя і духовість колишньої Александрії.

Ґ. де Мопасан: „Монт-Оріоль“. Роман. Переклав М. Шраг. З передмовою дра Остапа Грицая. Перший том. 8⁰, XVIII + 174 сторін. Ціна 21.600 а. кор., 30 цент.
Другий том. 8⁰, 180 ст. Ціна 19.800 а. к. 30 цент.

Мопасан, — цей „Шекспір оповідання“, ще дуже мало відомий у широких колах наших читачів. Знаємо його імя і де-кілька дрібніших новель, але не знаємо майже нічого про його найкращі й найславніші твори. З уваги на це видавництво „Чайка“ подає оцим переклад Мопасанового роману „Монт-Оріоль“, одного з кращих між більшими творами цього великого письменника. На овиді малої купелевої місцевости змальовує тут Мопасан історію одного кохання з таким поглибленням, з таким всестороннім знанням життя, людей і природи, що читається її зі справжньою насолодою від першої до останньої сторінки. Це архитвір романової психольоґії.

Ґ. де Мопасан: „На воді“. Оповідання. Переклав М. Шраг. З пер. дра Остапа Грицая. 8⁰, XX + 144 ст. Ціна 18.000 а. кор., 30 цент.

Це незвичайно інтересний щоденник одної подорожі Мопасана яхтом по Середземнім морі, важний як дзер-

кало найглибшого духового життя автора. Тому з читачів, хто знає ближче траґедію творчости й життя Мопасана в останніх його роках, — про це дізнається читач із передмови, — дуже цікаво стежити на сторінках цього щоденника за найтайнішими проявами страждучого духа поета й людини. А попри це захоплює тут читача таке багатство найориґінальніших думок про найріжніші питання людського життя, що просто почувається охоту записувати кожне слово цієї книжки як зразки своєрідного поетично-фільософічного світогляду.

А. Мюссе: „Андреа дель Сарто“. Драма. Переклав С. Пащенко. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, VIII + 91 + (1) сторін. Ціна 12.600 а. кор., 20 цент.

Імя А. Мюссе як поета відоме в цілім світі, — та проте його найвизначніші твори — так само як і твори великого Віктора Гюґо — українським читачам мало відомі. Тому обидва переклади з Мюссе, випущені видавництвом „Чайка“, являються дуже побажаним вкладом у ряд українських перекладів з французького письменства, того найбільше впливового европейського письменства, починаючи від XVII. ст. Драма „Андреа дель Сарто“ Мюссе належить до більше знаменних творів цього поета, про артистичну індивідуальність якого дізнається читач основніше з передмови.

А. Мюссе: „Тіціянів син“. Оповідання. Переклав С. Пащенко. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, XII + 79 + (1) сторін. Ціна 10.800 а. кор., 20 цент.

Це ґарне оповідання розкриває перед читачем цікаві картини з життя артистів в часі італійського Ренесансу. Довша передмова подає історично-критичну характеристику цілої епохи, з якої вийшла творчість передових поетів новітньої Франції, зза чого вона є важним доповненням до передмови в „Андреа дель Сарто“.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Стендаль: „Абатеса ді Кастро“. Оповідання. Переклав С. Пащенко. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, XVI+160 сторін. Ціна 19.500 а. кор., 30 цент.

Стендаль — один з найбільших письменників, що їх видала Франція епохи Наполеона I. Його (хоч і нечисленні) твори — романи й новелі — відограли значну ролю в розвитку як французької так і загально-европейської прозової епіки у продовж XIX. ст. і вони в Европі відомі кожній освіченій людині. Особливо ж прекрасні новелі Стендаля, з яких видавництво „Чайка“ подає поки-що два зразки: “Абатеса ді Кастро“ та „Ченчі“. Найважніші артистичні прикмети цих обох творів та цілої творчости Стендаля ясує обширно передмова.

Стендаль: „Ченчі“. Оповідання. Пер. С. Пащенко. З передмовою дра Остапа Грицая. 8⁰, XII+56 ст. Ціна 7.200 а. кор., 12 цент.

Як „Абатеса ді Кастро“ так і оповідання „Ченчі“ змальовує таємничі принади та жорстокі страхіття епохи Ренесансу. Події, описані тут, належать до найцікавіших в історії Італії. Обидва ті оповідання мають велику культурно-історичну стійність тим, що зложені автором вірно на основі тогочасних літописних грамот.

Л. Толстой: „На кожний день“. Переклав В. Тюлюпа. Частина I. 8⁰, 100 сторін. Ціна 12.600 а. кор., 20 цент.
Ч. II. 8⁰, 96 стор. Ціна 10.800 а. кор., 20 цент.
Ч. III. 8⁰, 104 стор. Ціна 12.600 а. кор., 20 цент.

В цілости це своїм змістом просто-дорогоцінна книга. На неї складаються думки, записки й спостерігання, списувані Толстим при читанні визначних творів світового письменства, найріжнороднішого змісту та напрямку, але з особливою увагою на один ідеал: ідеал видосконалення людини. Так чуємо тут про те най-

кращі вислови письменників і фільософів Сходу й Заходу, починаючи від Конфуція і Ляо-Тсе, кінчаючи духовими величами нашого часу й самим Толстим, який час до часу проголошує глибокі слова своєї власної мудрости. Ця чудова книга повна життєво-морального духа в найкращім значінні цього слова; вона розважає душу та вчить так багато, що треба справді читати її що-дня, щоб присвоїти собі її багатство.

Ґ. Фльобер: „Салямбо“. Роман. Переклав В. Чорний. З передмовою дра Остапа Грицая. Перший том. 8⁰, VI + 154 сторін. Ціна 18.000 а. кор., 30 цент.

Другий том. 8⁰, 140 сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

Третій том. 8⁰, 140 сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

„Салямбо“ — це один з передових творів в области европейського історичного роману, поява якого була епохальним явищем в історії світового письменства. Розмальовані в ньому картини з історії старинної Картаґіни, яку Фльобер розсліджував на місці два роки, такі могутні своєю силою, красою і правдою, що потрясають до глибини душі і вчать читача більше, ніж цілі томи сухої історії. Цей роман перекладено на всі культурні мови. Тому поданий тут переклад на українську мову являється цінним здобутком в области нашого перекладного письменства. Не повинно в нас бути ні одної освіченої людини, яка не читала б „Салямбо“ Фльобера.

III. „Українській дитині“.

Книжечки для дітей. 4⁰.

під редакцію АНТОНА КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО.

1. **„Лісовий царь Ох“.** Народна казка. 24 стор. З 5 образками і з кольоровими малюнками Юрка Русова. Ціна 10.500 а. к., 18 цент.
2. **„Злидні“.** Народна казка. 12 стор. З 5 кольоровими малюнками Юрка Вовка. Ціна 6.000 а. к., 10 цент.
3. **„Царь Лев“.** Народна казка. 32 стор. З 29 малюнками (в 2 кольори) Олени Кульчицької. Ціна 12.500 а. к., 20 цент.
4. **„Хатка в лісі“.** Народна казка. 16 стор. З 6 кольор. малюнками Юрка Вовка. 8.000 а. к., 12 цент.
5. **О. Олесь: „Рак рибалка“.** Поезії. 16 стор. З 6 образками і 5 кольоровими малюнками Юрка Вовка. Ціна 8.000 а. к., 12 цент.
6. **„Царенко і змій“.** Народна казка. 32 стор. З 6 кольор. мал. Юрка Вовка. Ціна 12.500 а. к., 20 цент.
7. **О. Олесь: „Вовченя“.** Поезії. З 2 образками і 4 кольор. мал. Юрка Вовка. Ціна 8.000 а. к., 12 цент.
8. **„Про морського царя й його дочок“.** Народна казка. 20 стор. З 5 кольоровими малюнками Юрка Вовка. Ціна 10.000 а. к., 15 цент.
9. **О. Олесь: „Іменини“.** Поезії. 16 стор. З 2 образками і 3 кольоровими малюнками Юрка Вовка. Ціна 8.000 а. к., 12 цент.
10. **„Царевич Яків“.** Народна казка. 32 стор. З 9 кольор. мал. Юрка Вовка. Ціна 12.500 а. к., 20 цент.
11. **О. Олесь: „Ялинка“.** Поезії. 16 стор. З 4 образками і 4 кольор. мал. Юрка Вовка. Ціна 8.000 а. к., 12 цент.
12. **О. Олесь: „Поєдинок“.** Поезії. 16 стор. З 4 образками і 4 кольоровими малюнками Юрка Вовка. Ціна 8.000 а. к., 12 цент.

Друкуються або приготовляються до видання ось такі твори:

Українське письменство:

О. Грицай: „Новелі“.

— „Критичні студії з новітнього письменства“.

П. Карманський: „Між рідними в південній Америці“. 8⁰. З 16 малюнками. 212 сторін. Ціна 32.000 а. кор., 50 цент.

А. Крушельницький: „Дужим помахом крил“. III том.

Іван Крушельницький: „Весняна пісня“. Поезії.

Світове письменство:

1. Англійська література.

Дж. Ґ. льорд Байрон: „Сарданапаль“. Траґедія. З передмовою про Байрона і байронізм в европейськім письменстві XIX. ст.

Е. Бульвер: „Останні дні Помпеїв“. Роман. З передмовою про психольоґію античного життя в романовім письменстві новітньої доби.

Г. Д. Велз: „Машина часу“. Роман. З передмовою про модерний природописний роман.

Ч. Дікенс: „Льондонські нариси“. З передмовою про значіння Дікенсової творчости для вселюдської етики.

О. Ґольдсміт: „Душпастир з Векфільду“. Роман. З передмовою про клясичний роман в Англії.

В. Ірвінґ: „Альгамбра“. Нариси. З передмовою про романову школу Вальтера Скота в Анґлії.

Ч. Кінґслей: „Гіпатія“. Роман. З передмовою про античний роман в европейській літературі.

Дж. Мередіт: „Траґічні комедіянти“. Роман. З передмовою про Мередітову романову творчість.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

А. Редкліф: „Оповідання про ліс“. Роман. З передмовою про фантастичний роман у світовій літературі.

С. Річардзен, Т. Смолет і Г. Фільдінґ: „Вибір з їх творів“. З передмовою про початки новітнього англійського роману та його вплив на сучасну европейську творчість.

В. Скот: „Айвенго“. Роман. З передмовою про життя і творчість В. Скота.

— **„Кенілворт“.** Роман. З передмовою про історичний овид цього оповідання.

Л. Стерн: „Чутлива мандрівка крізь Францію та Італію“. Оповідання. З передмовою про автора та його твори.

О. Уайльд: „З тюремного записника“. З передмовою про життя Оскара Уайльда.

— **„Портрет Доріяна Ґрейя“.** З передмовою про літературну творчість Оскара Уайльда.

П. Б. Шелі: „Родина Ченчі“. Траґедія в 5 діях. З передмовою про життя і творчість поета.

2. Німецька література.

В. Алексіс: „Вибір із творів“. З передмовою про романову школу Вальтера Скота в Німеччині

Л. Берне: „Студії та нариси“. З передмовою про значіння Берне в новітнім письменстві.

Г. Гайне: „Вибір із прози“. З критично-історичною студією про Гайне як поета, письменника і людину.

І. Ґ. Гердер: „Вибір із творів“. З передмовою про життя і творчість письменника.

П. Гайзе: „Новелі“. З передмовою про модерну німецьку новелю.

Е. Т. А. Гофман: „Новелі“. З передмовою про письменницьку діяльність Гофмана.

Й. В. Ґете: „Вибір із прози“. З передмовою про значіння Ґете у світовім письменстві.

М. Ебнер-Ешенбах: „Новелі“. З передмовою про німецьку письменницьку творчість в Австрії.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Жан Поль (Ріхтер, І. П.): **„Думки про життя, людей і творчість“.** З передмовою про письменницьку діяльність Ріхтера.

Г. Зудерман: „Весілля Йолянти“. Новеля. З передмовою про початки німецької письменницької модерни.

Ґ. Келлер: „Новелі“. З передмовою про швайцарську школу поетів у німецькім письменстві.

Г. Кляйст: „Михайло Кольгас“. Оповідання. З передмовою про новелістичну творчість у добі німецького романтизму.

— **„Германовий бій“** (Hermansschlacht). Траґедія в 5 діях. З передмовою про драматичну творчість Кляйста.

Ґ. Е. Лєссінґ: „Вибір з критичних творів“. З передмовою про історію літературно-критичних дослідів.

— **„Натан-мудрець“.** Драма в 5 діях. З передмовою про драматичну творчість Лєссінґа.

Марліт (Йон, Евгенія): **„Таємниця старої мамзель“.** Роман. З передмовою про жіночу творчість у німецькім письменстві.

П. Розеґер: „Лісові оповідання“. З передмовою про письменницьку творчість Розеґера.

Т. Фонтан: „L'Adultera“. Новеля. З передмовою про новітній німецький роман.

Ф. Шіллер: „Фєско“. Траґедія в 5 діях. З передмовою про творчість Шіллера.

Ф. Шпільгаґен: „Новелі“. З передмовою про німецький роман в 1855—1870 рр.

3. Голяндська література.

Л. Куперус: „Еляґабаль“. Роман. З передмовою про голяндських оповідачів.

Мультатулі (Декер, Едвард): **„Нариси та оповідання“.** З передмовою про голяндське письменство до Мультатулі.

4. Скандинавська література.

Г. Банґ: „Її величність“. Оповідання. З передмовою про життя і творчість письменника.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

Б. Бєрнзон: „Новелі“. З передмовою про значіння Бєрнзона в новітнім письменстві.

З. Ляґерлєф: „Вибір із творів“. З передмовою про творчість письменниці.

Скандинавські оповідачі. (Збірка оповідань ось таких авторів: А. Кілянд, А. Ґарборґ, П. Гальстрем, П. Нанзен, Г. Драхман, М. Торезен, Ґ. Ґаєрстам і В. Гайденстам.) 3 томи. З передмовою про скандинавські літератури.

А. Стріндберґ: „Вибір із прози“. З передмовою про Стріндберґа і скандинавську драму.

Е. П. Якобзен: „Марія Ґруббе“. Історичний роман. З передмовою про історичний роман у скандинавськім письменстві.

5. Французька література.

Г. Бальзак: „Батько Ґоріо“. Роман. З передмовою про романову творчість Бальзака на овиді його епохи.

— **„Княгиня Лянже“.** Новеля. З передмовою про Бальзака як уподобника жінок.

Ф. Вольтер: „Кандід або найкращий з усіх світів“. З передмовою про значіння Вольтера як одного з творців новітньої духовости.

Й. А. Ґобіно: „Вибір із прози“ (головно з творів: „Азійські новелі“ та „Ренесанс“). З передмовою про твори та значіння Ґобіно.

Д. Дідеро: „Черниця“ (La Religieuse). Роман. З пер. про літературні напрями в передреволюційній Франції в звязку з історією „Великої Енцикльопедії“.

О. Дюма sen.: „Три мушкетери“. З передмовою про історичні романи Дюма у відношенні до романової школи В. Скота.

Е. Золя: Новелі: **„Нанта“, „Наступ на млин“** і дещо з **„Оповідань для Нінон“.** З передмовою про значіння романової творчости Золя для світового письменства.

— **„Рим“.** Роман з трильоґії „Три міста“. З передмовою про оконечні висліди світогляду Золя.

А. Р. Лєсаж: „Кривий чорт“. Роман. З передмовою про початки клясичного французького роману.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

П. Меріме: Новелі **„Венус із Іль“, „Привид Карла IX.“** і **„Етрурійська ваза“.** З передмовою про творчість Меріме.

Ш. Монтескіє: „Перські листи“. (У виборі.) З передмовою про значіння творчости Монтескіє в передреволюційній добі.

Е. Ожіє: „Родина Фуршамболь“. З передмовою про французьку драму в XIX. ст.

А. Ф. Прево д'Ексіль: „Манон Леско“. Оповідання. З передмовою про французьку новелю у XVIII. ст.

Ж. Расін: „Федра“. Траґедія в 5 діях. З передмовою про клясичну драму Французів.

Ж. Ж. Руссо: „Вибір із творів“ (головно з романів: „Юлія“ і „Еміль“ та з книг: „Мрії самотного мандрівника“ та „Моя сповідь“. З пер. про життя і творчість Руссо зі становища новітньої культури.

Ж. Санд: „Індіяна“. З передмовою про жіночу творчість у світовім письменстві.

Б. Сен-Пьєр: „Павло та Віржінія“. Оповідання. З передм. про екзотичні мотиви у світовім письменстві.

А. Л. Ж. Сталь-Гольштайн: „Вибір із творів“ (головно з „Корінна“ і „Німеччина“). З пер. про ролю авторки у французькім письменстві доби І-ого цісарства.

К. Тіліє: „Мій дядько Бенямин“. Гумористичний роман. З передмовою про гумористичний роман у світовім письменстві.

Ґ. Фльобер: „Три оповідання“ („Леґенда про св. Юліяна“, „Геродіяда“ і „Нехитре серце“). З передмовою про Фльобера як людину, письменника та артиста.

Ф. Р. Шатобріян: „Аталя“, „Рене“ і **„Останній з роду Абенцераґів“.** Оповідання. З передмовою про перші почини французької романтики.

6. Італійська література.

В. Альфієрі: „Филип II.“ Траґедія в 5 діях. З передмою про клясичну драму в італійській літературі.

Ґ. Д'Анунчіо: „Тріюмф смерти“. Роман. З передмовою про романову творчість Д'Анунчіо.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

К. Ґольдоні: **„Цікаві жінки“.** Комедія в 3 діях. З передмовою про італійську комедію.

Ґ. Делєдда: **„Новелі“.** З передмовою про творчість цієї письменниці.

Г. Кастельнуово: **„Новелі“.** З передмовою про новітню італійську новелю.

А. Манцоні: **„Заручені“** (Promessi Sposi). Історичний роман. З передмовою про школу Вальтера Скота в Італії.

С. Пелліко: **„Моя тюрма“.** Спогади. З передмовою про політичних мучеників серед представників світового письменства.

М. Серао: **„Addio amore“.** Роман. З передмовою про італійський суспільний роман у XIX. ст.

А. Фоґаззаро: **„Таємниця поета“.** Роман. З передмовою про творчість Фоґаззаро.

7. Еспанська література.

Д. П. де Аляркон: **„Капітан Венено“.** Новеля. З передмовою про еспанських новелістів новішої доби.

Ф. Кабаллєро: **„Оповідання“.** З передмовою про еспанську літературу в XIX. ст.

П. Кальдерон; **„Обожання хреста“.** Драма в 3 діях. З передмовою про клясичну драму Еспанії.

Х. Валєра: **„Пепіта Хіменец“.** Роман. З передмовою про еспанський роман у XIX. ст.

Льопе де Веґа: **„Рабиня своєго любка“.** Комедія в 3 діях. З передмовою про творчість і значіння автора.

8. Портуґальська література.

Альмейда-Ґаррет: **„Чернець із Сантарем“.** Роман. З передмовою про портуґальську літературу до і після Камоенша.

9. Російська література.

Л. Толстой: **„На кожний день“.** Томи IV—XII.

І. Турґенєв: **„Записки мисливця“.** Оповідання. З передмовою про життя і творчість Турґенєва.

Видавництво „Чайка“

має до продажу такі книжки инших видавництв:

В. Винниченко: „Твори“, том I. Краса і сила й инші оповідання. 8⁰, 260 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том II. Голота й инші оповідання. 8⁰, 292 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том III. Боротьба й инші оповідання. 8⁰, 252 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том IV. Кузь та Грицунь і инші оповідання. 8⁰, 218 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том V. Історія Якимового будинку й инші оповідання. 8⁰, 212 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том VI. Рівновага (роман з життя еміґрантів). 8⁰, 274 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том VII. По свій. Роман. 8⁰, 208 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том VIII. Божки. Роман. 8⁰, 356 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том IX. Босяк і инші оповідання. 8⁰, 248 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том X. Чесність з собою. Роман. 8⁰, 268 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Твори“,** том XI. Хочу. Роман. 8⁰, 304 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

— **„Біля машини“.** Оповідання. 8⁰, 32 сторін. Ціна 3600 а. кор.

— **„Голод“.** Оповідання. 8⁰, 16 сторін. Ціна 1800 а. кор.

— **„Записна книжка“.** Оповідання. 8⁰, 16 сторін. Ціна 1800 а. кор.

— **„Контрасти“.** Оповідання. 8⁰, 36 сторін. Ціна 3600 а. кор.

— **„Промінь сонця“.** Оповідання. 8⁰, 12 сторін. Ціна 1800 а. кор.

— **„Кузь та Грицунь“.** Оповідання. 8⁰, 32 сторін. Ціна 3600 а. кор.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

В. Винниченко: „Між двох сил“. Пєса на IV дії. 8⁰, 136 сторін. Ціна 18.000 а. кор.

— **„Відродження нації“** (історія української революції), том I. 8⁰, 348 сторін. Ціна 40.000 а. кор.

— **„Відродження нації“,** том II. 8⁰, 328 сторін. Ціна 40.000 а. кор.

— **„Відродження нації“,** том III. 8⁰, 536 сторін. Ціна 60.000 а. кор.

М. Грушевський: „Всесвітня історія“, том I. 8⁰, 202 сторін, 36 малюнків. Ціна 23.400 а. кор.

— **„Всесвітня історія“,** том II. 8⁰, 270 сторін, 67 малюнків. Ціна 30.600 а. кор.

— **„Історія України“.** Підручник для середніх і вищих початкових шкіл. 8⁰, 216 сторін. Ціна 25.260 а. кор.

— **„Про старі часи на Україні“.** Коротка історія України. 8⁰, 120 сторін, 48 малюнків. Ціна 14.400 а. кор.

— **„Культурно-національний рух на Україні“** в віці XVI—XVII. 8⁰, 248 сторін. Ціна 30.000 а. кор.

В. Даймер: „Німецька кооперація“, том I. 8⁰, 140 сторін. Ціна 10.000 а. кор.

Р. Кіплінґ: „Брати Моуґлі“. Оповідання з життя дитини між звірятами. 8⁰, 238 сторін, 27 малюнків. Ціна 30.000 а. кор.

А. Крушельницький: „Артистка“. Драма в 3 діях. 8⁰, 124 сторін. Ціна 14.400 а. кор., 25 цент.

— **„Буденний хліб“.** Оповідання. 8⁰, 284 сторін. Ціна 30.600 а. кор., 50 цент.

— **„Ірена Оленська“** і инші оповідання. 8⁰, 296 сторін. Ціна 32.400 а. кор., 50 цент.

— **„Як пригорне земля“.** Повість у двох частинах. Частина I: „Як промовить земля“. 8⁰, 152 сторін. Ціна 18.000 а. кор., 30 цент. — Частина II: „Як пригорне земля“. 8⁰, 300 сторін. Ціна 34.200 а. кор., 50 цент.

В. Левинський: „Народність і держава“. 8⁰, 128 сторін. Ціна 15.000 а. кор.

— **„Соціялістичний інтернаціонал і поневолені народи“.** 8⁰, 144 сторін. Ціна 20.000 а. к.

ВИДАВНИЦТВО „ЧАЙКА“

В. Липинський: „Україна на переломі 1657—1659 р.“ Замітки по історії українського державного будівництва. 8⁰, 304 сторін. Ціна 38.000 а. кор.

О. Олесь: „З журбою радість обнялась“. Поезії, том I. 8⁰, 144 сторін. Ціна 18.000 а. кор.

— **„Поезії“,** том V. 8⁰, 160 сторін. Ціна 20.000 а. кор.

— **„Поезії“,** том VII. Чужиною. 8⁰, 96 сторін. Ціна 12.000 а. кор.

— **„На зелених горах“.** Поезії. 8⁰, 32 сторін. Ціна 4000 а. кор.

В. Павлусевич: „З пісень кохання“. 8⁰, 144 сторін. Ціна 16.200 а. кор., 25 цент.

А. Паннекук: „Марксізм і Дарвінізм“. Переклад М. Галагана. 8⁰, 70 сторін. Ціна 9000 а. кор., 15 цент.

А. Сербиненко: „Кооперація на селі“. 8⁰, 32 сторін. Ціна 1800 а. кор.

— **„Українська споживча кооперація“.** 8⁰, 20 сторін. Ціна 1800 а. кор.

Юр. Сірий: „Про світ божий“. Бесіди по природознавству. 8⁰, 104 сторін, 46 малюнків. Ціна 10.800 а. кор.

— **„До гір! До моря!“** Оповідання з ілюстраціями. 8⁰, 000 сторін. Ціна 10.000 а. кор.

— **„Про горобця, славного молодця“.** Оповідання для дітей. 4⁰, 16 сторін. Ціна 10.000 а. кор.

— **„Мандрівка краплини води“.** Оповідання для дітей. 4⁰, 16 сторін. Ціна 10.000 а. кор.

М. Чайковський: „Триґонометрія“. Повний курс. 8⁰, Ціна 36.000 а. кор.

С. Черкасенко: „Рідна школа“. Частина I. 8⁰, 163 сторін, з багатьма малюнками. Ціна 9000 а. кор.

— **„Рідна школа“.** Частина III. 8⁰, 292 сторін, з багатьма малюнками. Ціна 30.000 а. кор.

— (П. Стах): **„Твори“,** том I. Поезії. 8⁰, 204 сторін. Ціна 25.000 а. кор.

— **„Твори“,** том II. Поезії. 8⁰, 198 сторін. Ціна 25.000 а. кор.

Ціни подані в австрійських коронах і американських долярах, loco Відень без пересилки. — При книгарських замовленнях звичайний книгарський опуст

Адреса видавництва:

VERLAG „TSCHAJKA“

Österreich, Wien V, Nikolsdorfergasse 7—11

З друкарні Христофа Райсера Синів у Відні